

SE4ARTS

PR1 - Πρωτόκολλο για την απόκτηση δεξιοτήτων και
ικανοτήτων σχετικά με την επιχειρηματικότητα

Περίληψη της ενοποιημένης συγκριτικής έρευνας

ICTIDCenter

© 2022-2023. This work is licensed under a [CC BY-NC-SA 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Co-funded by
the European Union

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Εισαγωγή

Ο κύριος στόχος του έργου SE4Arts είναι να ενισχύσει τις δεξιότητες των νέων καλλιτεχνών για τη δημιουργία δημιουργικών κοινωνικών επιχειρήσεων, ώστε να τους δώσει τη δυνατότητα να αναπτύξουν τις ιδέες τους σε μια ανταγωνιστική αγορά, εισάγοντας ως εναλλακτική επιλογή την κοινωνική επιχειρηματικότητα στον τομέα της τέχνης και του πολιτισμού. Το έργο αποσκοπεί στην επίτευξη αυτού του στόχου μέσω της ανάπτυξης ενός (στοχευμένου) εξατομικευμένου προγράμματος κατάρτισης για νέους καλλιτέχνες (18-35 ετών) και τελειόφοιτους φοιτητές δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σε δημιουργικές ειδικότητες όπως οι τέχνες και οι ανθρωπιστικές επιστήμες.

Η παρούσα περίληψη της συγκριτικής έκθεσης είναι ένα από τα τελικά αποτελέσματα του αποτελέσματος 1 του έργου, το "Πρωτόκολλο για την απόκτηση δεξιοτήτων και ικανοτήτων σχετικά με την επιχειρηματικότητα". Παρέχει μια σύντομη επισκόπηση της κατάστασης στις διάφορες χώρες και των αναγκών και των εμποδίων για τους νέους καλλιτέχνες.

Πρωταρχικός στόχος ήταν να συγκεντρωθούν πρακτικές που βασίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία και, κατά συνέπεια, να αναπτυχθεί το περιεχόμενο των μαθημάτων κατάρτισης για την κοινωνική επιχειρηματικότητα. Η έρευνα που διεξήχθη προέβλεπε τα ακόλουθα κύρια βήματα:

1. Αναλύσεις κάθε **εθνικού πλαισίου κοινωνικού και οικονομικού αποκλεισμού των νέων καλλιτεχνών**, με προβληματισμό για το πώς το κοινωνικό, πολιτικό, οικονομικό και πολιτιστικό περιβάλλον θέτει προκλήσεις για την ίδρυση κοινωνικών επιχειρήσεων από νέους καλλιτέχνες.
2. Εθνική έρευνα γραφείου σχετικά με τις **τρέχουσες προσεγγίσεις και μεθόδους παροχής** κατάρτισης σε θέματα κοινωνικής επιχειρηματικότητας
3. Συλλογή τουλάχιστον **3 καλών πρακτικών** επιτυχημένων εκπαιδεύσεων/προγραμμάτων κοινωνικής επιχειρηματικότητας ανά εταίρο.
4. Υλοποίηση **ομάδων εστίασης** (εθνική έρευνα πεδίου) με 10 νέους επαγγελματίες καλλιτέχνες/ανώτερους φοιτητές σε κάθε χώρα εταίρο για τον εμπλουτισμό των δεδομένων και τη συμπλήρωση της έρευνας γραφείου, όσον αφορά τα εμπόδια και τις ανάγκες των νέων καλλιτεχνών (στην έναρξη μιας κοινωνικής επιχείρησης).
5. Θα μελετηθούν και θα χαρτογραφηθούν οι έρευνες σχετικά με τις **απαιτήσεις κατάρτισης των μεντόρων** στην εκπαίδευση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, προσφέροντας μια συγκριτική αξιολόγηση των μαθησιακών αναγκών των μελλοντικών εκπαιδευομένων, η οποία θα χρησιμοποιηθεί για το σχεδιασμό του προγράμματος του έργου Mentorship.

Κάθε εταίρος συνέταξε μια εθνική έκθεση με βάση το ενιαίο πρότυπο υποβολής εκθέσεων για μικτές έρευνες και ετοίμασε τις καλές πρακτικές με βάση ένα ενιαίο πρότυπο, οι οποίες συνοψίζονται κατωτέρω. Για λεπτομερέστερες πληροφορίες σχετικά με κάθε συγκεκριμένη χώρα εταίρο του έργου, θα πρέπει να συμβουλευτείτε τις εθνικές εκθέσεις.

Ακολούθησε ένα σύντομο θεωρητικό πλαίσιο σχετικά με την κατάρτιση σε θέματα δημιουργικής κοινωνικής επιχειρηματικότητας ως επισκόπηση των κύριων προκλήσεων που αντιμετωπίζει το έργο, ενώ στη συνέχεια παρουσιάστηκαν τα αποτελέσματα των ερευνών σε κάθε χώρα, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης PESULT, που περιγράφει την κατάσταση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για νέους καλλιτέχνες σε κάθε χώρα, καθώς και μια επισκόπηση των

υφιστάμενων μεθόδων κατάρτισης στον τομέα αυτό. Τα αποτελέσματα της συγκριτικής έρευνας έδωσαν μια χρήσιμη εικόνα των προκλήσεων και των αναγκών των ευρωπαίων νέων καλλιτεχνών και των προσδοκιών τους απέναντι σε δυνητικούς μέντορες στην κοινωνική επιχειρηματικότητα για τις τέχνες.

Η παρούσα συνοπτική έκθεση θα μεταφραστεί και θα δημοσιοποιηθεί στη βουλγαρική, γερμανική, ιταλική, ελληνική και αγγλική γλώσσα.

**Co-funded by
the European Union**

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Έρευνα γραφείου

Ερευνητές από κάθε οργανισμό-εταίρο πραγματοποίησαν ανασκόπηση της σχετικής βιβλιογραφίας και των πόρων στις χώρες τους, με γνώμονα τις έννοιες, τα ερωτήματα και τους δείκτες που περιγράφονται στη μεθοδολογία.

Τα ευρήματα αυτής της έρευνας, σε συνδυασμό με τα ευρήματα της έρευνας πεδίου, αποτέλεσαν τη βάση για τα υπόλοιπα αποτελέσματα του έργου.

Το πρώτο μέρος της ανάλυσης εξετάζει την πολιτική, οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική, νομική και τεχνολογική κατάσταση στον τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για τις τέχνες σε κάθε χώρα. Επιπλέον, παρουσιάζονται οι υπάρχουσες και χρησιμοποιούμενες σήμερα προσεγγίσεις παροχής, μέθοδοι και θέματα κατάρτισης στον τομέα αυτό, ώστε να γίνει κατανοητό τι λειτουργεί καλά και σε τι μπορεί να βασιστεί το έργο.

Τέλος, δημιουργήθηκε μια συλλογή καλών πρακτικών διαφορετικών εκπαιδευτικών προσεγγίσεων για την κοινωνική επιχειρηματικότητα στις τέχνες, η οποία θα μοιραστεί επίσης με τους ενδιαφερόμενους φορείς μέσω του δικτυακού τόπου του έργου σε ένα επόμενο βήμα.

ο Αναλύσεις κάθε εθνικού πλαισίου κοινωνικού και οικονομικού αποκλεισμού των νέων καλλιτεχνών

Η ανάλυση PEST (πολιτική, οικονομική, κοινωνική και τεχνολογική) εισήχθη για πρώτη φορά με την ονομασία ETPS από τον καθηγητή του Χάρβαρντ Francis J. Aguilar στη δημοσίευση "Scanning the Business Environment" του 1967. Μια δημοφιλής παραλλαγή της μορφής της ανάλυσης PEST, ιδίως στο Ηνωμένο Βασίλειο και την Ιρλανδία, είναι η προσέγγιση στρατηγικού σχεδιασμού PESTLE, η οποία περιλαμβάνει τις πρόσθετες πτυχές της Νομικής και Περιβαλλοντικής. Για τους σκοπούς του παρόντος έργου, η σύμπραξη εισάγει ένα νέο ακρωνύμιο: **PESCULT** ανάλυση του επιχειρηματικού πλαισίου της κοινωνικής επιχειρηματικότητας για τις τέχνες, που σημαίνει: Πολιτική, Οικονομική, Κοινωνική, Πολιτιστική, Νομική, Τεχνολογική.

PESCU LT Όψεις	Αποτελέσματα
Πολιτική	<p>Η έρευνα διαπίστωσε ότι το πολιτικό κλίμα για την ανάπτυξη των κοινωνικών επιχειρήσεων στις χώρες εταίρους ποικίλλει από κακό (Βουλγαρία, Ελλάδα), μέτρια καλό (Κύπρος, Ιταλία) έως πολύ καλό (Γερμανία και Ιρλανδία).</p> <p>Σε ορισμένες χώρες εταίρους υπήρχε μια σειρά από τοπικούς/περιφερειακούς/εθνικούς δημόσιους φορείς που υποστηρίζουν νέους καλλιτέχνες και κοινωνική επιχειρηματικότητα, π.χ. δημόσιους φορείς που παρέχουν κατάρτιση σε καλλιτέχνες/νέους που θέλουν να ασχοληθούν με την κοινωνική επιχειρηματικότητα, ενώ σε άλλες χώρες δεν υπήρχε τέτοια στήριξη, γεγονός που καθιστά τη δημιουργία και τη διατήρηση μιας κοινωνικής επιχείρησης με βάση τις τέχνες μια δύσκολη προσπάθεια</p> <p>- Παρόλο που υπάρχει μια γενική ενοποίηση της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης</p>

(ΕΕ), εξακολουθούν να υπάρχουν διαφορές ως προς το πώς οι τοπικές/περιφερειακές/εθνικές **πολιτικές** στις διάφορες χώρες εταίρους προωθούν την κατάρτιση και την εκπαίδευση στην κοινωνική επιχειρηματικότητα. Ορισμένες παρέχουν ένα πιο ευνοϊκό νομικό πλαίσιο, ενώ άλλες παραμένουν στο επίπεδο των ασαφών και ασαφών νομικών ορισμών και της έλλειψης επεξεργασμένης προσέγγισης στα μέτρα της νομοθεσίας για την κοινωνική επιχειρηματικότητα σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

- Σε ορισμένες χώρες εταίρους δεν υπάρχουν ακόμη σαφείς στρατηγικές, γι' αυτό οι εταίροι κατέβαλαν προσπάθειες να εντοπίσουν τα κενά και να προσφέρουν λύσεις.

<p>Οικονομική</p>	<p>Η έρευνα επικεντρώθηκε στην επιχειρηματική υποδομή, το επιχειρηματικό κλίμα, το ποσοστό εκκίνησης κοινωνικών επιχειρήσεων, τα κυβερνητικά και μη κυβερνητικά κονδύλια, τα διακυβερνητικά κονδύλια και τα προγράμματα οικονομικής στήριξης σε κάθε χώρα εταίρο.</p> <p>Τα αποτελέσματα επισήμαναν ότι οι κοινωνικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται σε όλη την κοινωνία και την οικονομία σε κάθε χώρα του προγράμματος, αντιμετωπίζοντας κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις.</p> <p>Στις περισσότερες χώρες, πολλές κοινωνικές επιχειρήσεις αλληλεπιδρούν με ένα ευρύ φάσμα κυβερνητικών συστημάτων και προγραμμάτων χρηματοδότησης, σε τομείς όπως η πολιτική για την αγορά εργασίας, η αγροτική και κοινοτική ανάπτυξη, η παιδική μέριμνα, η υγεία, η κοινωνική ένταξη και η περιβαλλοντική πολιτική. Τα δύο πρώτα χρόνια της πανδημίας Covid-19 ήταν οικονομικά δύσκολα για τις περισσότερες επιχειρήσεις σε όλες τις χώρες εταίρους, αλλά ιδιαίτερα οι κοινωνικές επιχειρήσεις και οι πολιτιστικές και δημιουργικές βιομηχανίες επλήγησαν σκληρά.</p> <p>Επισημάνθηκε ότι οι κοινωνικές επιχειρήσεις, όπως και οι συμβατικές νεοσύστατες επιχειρήσεις, χρειάζονται κεφάλαια για σημαντικές επενδύσεις προκειμένου να επιτύχουν τον κοινωνικό τους αντίκτυπο. Για το σκοπό αυτό, χρησιμοποιούν συχνά υβριδικές και ετερογενείς επιλογές χρηματοδότησης. Ένα σημαντικό εμπόδιο είναι ότι η αγορά κοινωνικών επενδύσεων είναι ανύπαρκτη στην Ελλάδα και τη Βουλγαρία. Δεν υπάρχουν εξειδικευμένοι χρηματοπιστωτικοί διαμεσολαβητές ή μέσα που να ανταποκρίνονται στις ειδικές ανάγκες των κοινωνικών επιχειρήσεων.</p> <p>Σε γενικές γραμμές, η έρευνα διαπίστωσε ότι δεν υπάρχει σοβαρή επενδυτική αγορά για κοινωνικές επιχειρήσεις σε όλες τις χώρες εταίρους του έργου. Σε ορισμένες από αυτές η δομή αυτή απουσιάζει εντελώς. Πολλές επιχειρήσεις εκεί εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από δωρεές. Σε άλλες η κατάσταση είναι κάπως καλύτερη, αλλά γενικά τα προγράμματα στήριξης είναι όλα σχετικά νέα.</p>
<p>Κοινωνικό</p>	<p>Κοινωνικό κεφάλαιο, κοινωνικές συνεργασίες και δίκτυα.</p> <p>Τοπικά/περιφερειακά/εθνικά σημεία στήριξης, π.χ. οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που υποστηρίζουν/δημιουργούν ευκαιρίες για νέους καλλιτέχνες.</p> <p>Ένας μικρός αριθμός ενώσεων και ιδρυμάτων στην Ελλάδα, την Κύπρο και τη Βουλγαρία ανέπτυξαν πρόσφατα οικονομικές δραστηριότητες για την παραγωγή εισοδήματος που στηρίζει τη βιωσιμότητά τους. Αν και δεν μπορούν να αυτοπροσδιοριστούν ως κοινωνικές επιχειρήσεις, οι φορείς αυτοί συχνά επικεντρώνονται στην παροχή υπηρεσιών για την ευημερία ευάλωτων ομάδων ή/και κοινωνικά αποκλεισμένων ομάδων και παράγουν σημαντικό μέρος του εισοδήματός τους με την άσκηση οικονομικών δραστηριοτήτων, όπως η ανακύκλωση, η παραγωγή βιολογικών προϊόντων και η λειτουργία καταστημάτων μεταχειρισμένων ειδών. Δραστηριότητες και έργα που σχετίζονται με την κοινωνική και εργασιακή ένταξη ευάλωτων ή περιθωριοποιημένων ομάδων εκτελούνται επίσης από ενώσεις και ιδρύματα.</p>

<p>Πολιτιστικό</p>	<p>Στη Γερμανία, υπάρχουν πολλά εργαστήρια κοινωνικού αντίκτυπου, κόμβοι αντίκτυπου, καθώς και η <i>Ακαδημία κοινωνικής επιχειρηματικότητας</i> και το <i>εργοστάσιο αντίκτυπου</i>: Οι κοινωνικές νεοφυείς επιχειρήσεις μπορούν να συμμετέχουν σε προγράμματα και να επωφεληθούν από διάφορα προγράμματα κατάρτισης, δικτύωσης και υποστήριξης.</p> <p>Στην Ιταλία, η πρόκληση για τις νεανικές επιχειρήσεις εν γένει, που λειτουργούν σε μια εποχή αναταραχής, είναι σημαντική. Δέκα μεγάλες κρίσεις διαδέχθηκαν η μία την άλλη σε λιγότερο από ένα τέταρτο του αιώνα. Από τη μεγάλη κρίση που γεννήθηκε από τα χρηματοοικονομικά και εξαπλώθηκε στην πραγματική οικονομία (2008-2009), στην κρίση του δημόσιου χρέους (2011-2013), ακολουθούμενη από την πρώτη φάση της ρωσο-ουκρανικής κρίσης (2014), την παγκόσμια πανδημία (2020), τις συμφορήσεις κατά μήκος των παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού και την κλιμάκωση των τιμών των εμπορευμάτων (2020-2021), το ξέσπασμα της ενεργειακής κρίσης (2021) έως την εισβολή στην Ουκρανία (2022), γεγονότα που διατρέχονται από μια προσδευτική κλιματική κρίση και την επιστροφή του δημογραφικού χειμώνα. Έχουμε περάσει από τον "σύντομο αιώνα" στον "αιώνα της αβεβαιότητας".</p> <p>Η κοινωνική επιχειρηματικότητα είναι ένας ταχέως αναπτυσσόμενος τομέας, καθώς οι επιχειρήσεις δεν μπορούν πλέον να λειτουργούν απομονωμένες από τις κοινωνικές, περιβαλλοντικές και πολιτικές προκλήσεις. Ενώ οι απαρχές της δημόσιας στήριξης του τομέα των κοινωνικών επιχειρήσεων βρίσκονται σε δύο διαδοχικά προγράμματα που στόχευαν ευρύτερα την κοινωνική οικονομία, η δημόσια στήριξη προς τις κοινωνικές επιχειρήσεις έχει γίνει πιο σαφής τα τελευταία χρόνια.</p>
<p>Νομικό</p>	<p>Αυτό το μέρος της έρευνας επικεντρώθηκε στην παρουσία της επιχειρηματικής κουλτούρας, στην πολιτιστική στάση απέναντι στις κοινωνικές επιχειρήσεις/ΜΚΟ, στην κουλτούρα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, στην κουλτούρα της φιλανθρωπίας, στις πολιτιστικές αξίες της δημιουργικότητας και της καινοτομίας.</p> <p>Σε χώρες εταίρους, όπως η Βουλγαρία, η Ελλάδα και η Κύπρος, λόγω της έλλειψης παράδοσης και κουλτούρας στην ανάπτυξη του τρίτου τομέα κατά την κομμουνιστική εποχή, οι κοινωνικές επιχειρήσεις εξακολουθούν να μην είναι καλά κατανοητές και συχνά έχουν λανθασμένη αντίληψη από την κοινωνία στο σύνολό της. Οι περισσότερες πολιτιστικές και δημιουργικές κοινωνικές επιχειρήσεις διοικούνται από άτομα που συχνά δεν έχουν επιχειρηματικό υπόβαθρο. Επιπλέον, το προσωπικό των ΜΚΟ και των επιχειρήσεων κοινωνικών υπηρεσιών αποτελείται ως επί το πλείστον από καλλιτέχνες, δημιουργούς, κοινωνικούς λειτουργούς και φιλάνθρωπους, και η επιστήμη της παραγωγής χρημάτων είναι εντελώς ξένη γι' αυτούς.</p> <p>Οι εργαζόμενοι στον καλλιτεχνικό και δημιουργικό τομέα στην Ιταλία πλήττονται περισσότερο από άλλες κατηγορίες από την κατάσταση έκτακτης ανάγκης, σε τέτοιο βαθμό που η μεταρρύθμιση του τομέα καθίσταται όλο και πιο επείγουσα. Αυτό συμβαίνει κυρίως επειδή σε πολιτιστικό επίπεδο, το έργο των καλλιτεχνών και των δημιουργικών ανθρώπων δεν λαμβάνει τη σημασία που του αναλογεί, καθώς αναγνωρίζεται ελάχιστα ο αντίκτυπος που μπορούν να έχουν στην ευημερία των</p>

Τεχνολογική	<p>κοινοτήτων. Οι κοινωνικοί επιχειρηματίες δημιουργούν κοινωνικές καινοτομίες και δοκιμάζουν το μοντέλο αντίκτυπού τους για την επίλυση κοινωνικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων. Στη Γερμανία, σχεδόν το 90 % των επιχειρήσεων DSEM αξιολόγησαν την κοινωνική τους επιχείρηση ως καινοτόμο σε τουλάχιστον έναν τομέα. Στην Ιρλανδία, ως συνέπεια της μεγάλης μετανάστευσης που έλαβε χώρα προς τις ΗΠΑ, η Αμερική άρχισε να ασκεί σημαντική επιρροή και αυτό δεν ήταν ποτέ περισσότερο από τη στιγμή που η Ιρλανδία άνοιξε εκ νέου την οικονομία της στις άμεσες ξένες επενδύσεις. Μια σοβαρή πολιτιστική επίδραση στην κοινωνική επιχειρηματικότητα στην Ιρλανδία είχαν οι θρησκευτικοί θεσμοί.</p> <p>Αυτό το μέρος της έρευνας μελέτησε το νομικό πλαίσιο για την SE σε κάθε χώρα εταίρο. Η έρευνα διαπίστωσε ότι η επιλογή της νομικής μορφής είναι συχνά ένα δύσκολο έργο για τους κοινωνικούς επιχειρηματίες. Η εκπλήρωση της "διπλής κατώτατης γραμμής", δηλαδή η παραγωγή κοινωνικής προστιθέμενης αξίας και η ταυτόχρονη εξασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας και σταθερότητας, αποτελεί σημαντική πρόκληση για την επιλογή της νομικής μορφής. Με την κοινωνική επιχείρησή τους, οι κοινωνικοί επιχειρηματίες θέλουν να επιλύσουν μια κοινωνική πρόκληση με επιχειρηματικό τρόπο και/ή να εδραιώσουν ισχυρές εταιρικές αξίες γύρω από την κοινωνική και οικολογική βιωσιμότητα και μέσω μιας νομικής μορφής. Πολλούς κοινωνικούς επιχειρηματίες απασχολεί ιδιαίτερα το ερώτημα αν το καθεστώς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα έχει νόημα στην περίπτωση τους και πώς μπορεί να εφαρμοστεί σε σύγκριση με τις παραδοσιακές νεοφυείς επιχειρήσεις. Σε ορισμένες χώρες (Βουλγαρία, Ελλάδα) η τοπική νομοθεσία δεν παρέχει σαφή νομικό ορισμό των κοινωνικών επιχειρήσεων, ούτε υπάρχουν κανόνες που να ρυθμίζουν το καθεστώς, τη μορφή και τις δραστηριότητές τους. Κατά συνέπεια, οι κοινωνικές επιχειρήσεις υιοθετούν ποικίλες νομικές μορφές- οι τρεις πιο συνηθισμένες είναι οι μη κερδοσκοπικές νομικές οντότητες, όπως οι ενώσεις και τα ιδρύματα, οι συνεταιρισμοί και οι εξειδικευμένες επιχειρήσεις για άτομα με αναπηρία. Μέχρι πολύ πρόσφατα, δεν υπήρχε σαφής ορισμός του όρου "κοινωνική επιχείρηση" ούτε στο Εταιρικό Δίκαιο ούτε σε άλλα νομοθετικά μέσα στην Κύπρο. Επιπλέον, δεν υπήρχαν συγκεκριμένα νομοθετικά μέσα που να διέπουν την ίδρυση, τη σύσταση, τη σύσταση, τη σύνθεση και τη λειτουργία των κοινωνικών επιχειρήσεων.</p> <p>Δεν υπάρχουν θεσμοθετημένες μορφές κοινωνικής επιχειρηματικότητας στην Ιρλανδία. Ενώ η ανάπτυξη ενός εθνικά αναγνωρισμένου ορισμού των κοινωνικών επιχειρήσεων είναι μια πρόσφατη και συνεχιζόμενη διαδικασία στην Ιρλανδία, υπάρχουν υφιστάμενες "ετικέτες" που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την περιγραφή των τύπων οργανισμών που θα μπορούσαν να θεωρηθούν κοινωνικές επιχειρήσεις.</p> <p>Στην Ιρλανδία, οι μετοχικές εταιρείες και οι μη κερδοσκοπικές εταιρείες (περιορισμένης ευθύνης) που έχουν ως κύριο σκοπό "φιλανθρωπικό σκοπό" και δεν διανέμουν κέρδη μπορούν να υποβάλουν αίτηση στη φορολογική αρχή για συγκεκριμένες φορολογικές απαλλαγές.</p>
--------------------	---

επιχειρήσεις ή δημοτικά κέντρα κατάρτισης.

Επιπλέον, η κατάσταση της πανδημίας COVID-19 έφερε ριζικές προκλήσεις στην κοινωνία και επηρέασε σημαντικά, ιδίως τη διαδικασία ανάπτυξης επιχειρηματικών ικανοτήτων, δεξιοτήτων και στάσεων.

Υπάρχουν τόσο τυπικά όσο και μη τυπικά προγράμματα εκπαίδευσης στην κοινωνική επιχειρηματικότητα. Η τυπική εκπαίδευση παρέχει σπουδές στην κοινωνική επιχειρηματικότητα μόνο στο ανώτερο επίπεδο εκπαίδευσης. Πρωτοβουλίες κοινωνικής επιχειρηματικότητας και στα τρία επίπεδα: Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια, Τριτοβάθμια.

- **Πρωτοβουλίες σε πρωτοβάθμιο επίπεδο**

- Πρόγραμμα Junior Entrepreneur
- Junior Achievement
- BizWorld

- **Πρωτοβουλίες σε δευτεροβάθμιο επίπεδο**

Τα Προγράμματα Επιχειρηματικότητας Φοιτητών σε διάφορες χώρες

Οι εκπαιδευτές επιχειρήσεων και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής έχουν ξεπεράσει τον μύθο ότι οι επιχειρηματίες γεννιούνται και δεν γίνονται. Δεδομένου ότι η μεγάλη ανάπτυξη εξηγείται εν μέρει από τη δημιουργία νέων εγχειρημάτων, το ερώτημα αν είναι δυνατή η κάθε επιχειρηματικότητα έχει καταστεί περιττό. Το πιο σχετικό ερώτημα εστιάζεται στο τι πρέπει να διδάσκεται και πώς πρέπει να δομηθούν και να παρασχεθούν τα προγράμματα επιχειρηματικότητας, ώστε να διασφαλιστεί επαρκής προσφορά επιχειρηματιών και η ανάπτυξη επιχειρηματικής σκέψης.

Η εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα αντανακλά μια μοναδική πολιτιστική, κοινωνική, πολιτική και θεσμική ιστορία. Προέκυψε από ένα πολυεπίπεδο και πολύπλοκο πλαίσιο και περιλαμβάνει: πολιτική και πολιτιστική

τη φύση και τη δομή των ιδρυμάτων πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (ΑΕΙ).

Οι δεξιότητες που στηρίζουν την κοινωνική επιχειρηματικότητα είναι επίσης κεντρικής σημασίας για την κατάρτιση και υπάρχουν πολλά παραδείγματα καλής εργασίας που αναλαμβάνονται σε πολλά σχολεία κατά τη μεταβατική χρονιά με τη δημιουργία μίνι εταιρειών και άλλων σχεδίων που αποσκοπούν στην προώθηση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Όλες οι παραπάνω δεξιότητες, σε συνδυασμό με την απόκτηση ικανοτήτων για δια βίου μάθηση και για τη δημιουργία μιας κουλτούρας επιχειρηματικότητας. Οι εκπαιδευτικοί είναι ελεύθεροι να συμπληρώσουν τα παραπάνω με ειδικούς πόρους για την εκπαίδευση στην επιχειρηματικότητα.

1.1.2 Μέθοδοι και τεχνικές/Εργαλεία κατάρτισης

Υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός διαφορετικών προσεγγίσεων, μεθόδων και τεχνικών που χρησιμοποιούνται για την κατάρτιση στις διάφορες χώρες στον τομέα της κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Είναι επίσης διεπιστημονικές. Αν και σε κάθε χώρα μπορεί να υπάρχει διαφορετική εστίαση, μπορούν όλες να εφαρμοστούν καθολικά. Αυτό το μέρος της έρευνας έδωσε μια επισκόπηση σχετικά με τις δημιουργικές και κατάλληλες μεθόδους και τεχνικές/εργαλεία κατάρτισης που χρησιμοποιούνται στην κατάρτιση (κοινωνικής επιχειρηματικότητας) σε κάθε χώρα-εταίρο και μπορούν να εφαρμοστούν στην ομάδα-στόχο. Αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν επίσημα εκπαιδευτικά εργαλεία κατάρτισης όπως βιβλία μελέτης, μονογραφίες, εγχειρίδια για σπουδαστές κ.λπ. ή μη επίσημα εκπαιδευτικά εργαλεία και τεχνικές όπως εργαλειοθήκες κατάρτισης, εγχειρίδια, ειδικές κατευθυντήριες γραμμές για εκπαιδευόμενους και εκπαιδευτές ή ψηφιακές πλατφόρμες.

Οι μέθοδοι και οι τεχνικές/εργαλεία κατάρτισης που χρησιμοποιούνται στην κατάρτιση σε θέματα κοινωνικής επιχειρηματικότητας είναι οι ακόλουθες:

- **Μέθοδοι τυπικής εκπαίδευσης:** διαλέξεις, διδασκαλία, ατομική και ομαδική συμβουλευτική, που συνήθως παρέχεται ως μακροπρόθεσμο πρόγραμμα, ξεκινώντας από λίγους μήνες έως 5 χρόνια.
 - Πλεονεκτήματα: Επωφελούνται από υψηλή τεχνογνωσία και καθιερωμένη τεχνική διδασκαλία. Πιστωτικές μονάδες ECTS. Εφαρμογή τόσο ως δια ζώσης όσο και ως διαδικτυακός τρόπος κατάρτισης.
- **Μέθοδοι μη τυπικής εκπαίδευσης:** βασίζονται στη μάθηση μέσω της πράξης, στη διαδραστική, συμμετοχική μάθηση, συνήθως βραχυπρόθεσμα προγράμματα από μία έως μερικές εβδομάδες- μερικές φορές μπορεί να διαρκέσουν μερικούς μήνες.
 - Πλεονεκτήματα: Επωφελούνται από μια ανοικτή, προσβάσιμη, διαδραστική και μαθητοκεντρική προσέγγιση κατάρτισης που προσαρμόζεται διαρκώς στις διαρκώς μεταβαλλόμενες ανάγκες των εκπαιδευομένων. Εφαρμόζεται τόσο ως τρόπος εκπαίδευσης πρόσωπο με πρόσωπο όσο και ως διαδικτυακός τρόπος.
- **Προγράμματα καθοδήγησης.** Συνήθως παρέχονται σε περιβάλλοντα μη τυπικής μάθησης από ΜΚΟ και ιδρύματα. Ο μέντορας είναι υπεύθυνος να τους παρέχει συμβουλές και να τους καθοδηγεί ώστε να αποκτήσουν τις απαιτούμενες δεξιότητες.
 - Πλεονεκτήματα: Παρέχει στον εκπαιδευόμενο άμεση ανατροφοδότηση που του δίνει την αίσθηση της ολοκλήρωσης. Στις περισσότερες περιπτώσεις εφαρμόζεται τόσο ως τρόπος εκπαίδευσης πρόσωπο με πρόσωπο όσο και ως διαδικτυακός.
- **Μάθηση με βάση την εργασία:** τόσο τα προγράμματα ΒΑ όσο και τα προγράμματα ΜΑ προσφέρουν μάθηση με βάση την εργασία στην κοινωνική επιχειρηματικότητα. Περιλαμβάνει μια ποικιλία τυπικών, μη τυπικών και άτυπων ρυθμίσεων, όπως μαθητεία, παρακολούθηση θέσεων εργασίας, πρακτική άσκηση, εκπαιδευτικά ταξίδια και άτυπη μάθηση στην εργασία.
 - Πλεονεκτήματα: Εγκαθίδρυση σύνδεσης μεταξύ μάθησης και πρακτικής; Επέκταση του προγράμματος σπουδών και των μαθησιακών εγκαταστάσεων.

Γενικές προκλήσεις

Ορισμένες συστηματικές επισκοπήσεις της εκπαίδευσης στην επιχειρηματικότητα στις χώρες εταίρους ανέφεραν ότι οι παιδαγωγικές μέθοδοι που χρησιμοποιούνται δεν έχουν περιγραφεί επαρκώς, ενώ οι όροι δεν έχουν σαφή εννοιολόγηση και ορισμό και η διδασκαλία με βάση τα στοιχεία απαιτεί από τους

Co-funded by
the European Union

εκπαιδευτικούς να είναι σκόπιμη και εστιασμένη.

Γίνονται συνεχείς συζητήσεις σχετικά με το πώς και τι πρέπει να διδάσκουμε, διασφαλίζοντας ότι η μαθησιακή διαδικασία θα βασίζεται στα καλύτερα διαθέσιμα στοιχεία για να εξασφαλιστούν ποιοτικά εκπαιδευτικά αποτελέσματα.

Παρά τη συνεχιζόμενη έρευνα και τις προσπάθειες του κράτους και της κοινωνίας των πολιτών, μέχρι σήμερα, στην εκπαίδευση της κοινωνικής επιχειρηματικότητας με βάση τον πολιτισμό και τις τέχνες, υπάρχει μια σειρά σημαντικών παιδαγωγικών ερωτημάτων που παραμένουν αναπάντητα.

Co-funded by
the European Union

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

ο Θέματα κατάρτισης

Στο πλαίσιο των υφιστάμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων που απαριθμήθηκαν στο προηγούμενο κεφάλαιο προέκυψαν διαφορετικά θέματα κατάρτισης. Παρακάτω παρατίθεται ένας κατάλογος του περιεχομένου κατάρτισης που γίνεται και απαιτείται στο πλαίσιο αυτών των προγραμμάτων

Η θεματολογία των προγραμμάτων τυπικής και μη τυπικής κατάρτισης στην κοινωνική επιχειρηματικότητα στις επιμέρους χώρες εταίρους του έργου θα περιλαμβάνει γενικά τις ακόλουθες ομάδες θεμάτων:

- Ορισμός της κοινωνικής επιχείρησης- βασικά χαρακτηριστικά, τοπική νομοθεσία και μορφή. Πνευματική
- Η κοινωνική επιχείρηση ως μέρος της κοινωνικής οικονομίας, η ιστορία της εμφάνισής της, τα οφέλη της κοινωνικής οικονομίας.
- Επισκόπηση των ευρωπαϊκών και διεθνών πρακτικών.
- Δεξιότητες εντοπισμού των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών και ιδιοτήτων της κοινωνικής επιχείρησης και της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
- Διατύπωση επιχειρηματικής ιδέας για την κοινωνική επιχείρηση- παραγωγή και αξιολόγηση επιχειρηματικών ιδεών.
- Νομική και οργανωτική μορφή για την κοινωνική επιχείρηση.
- Επιλογή επιχειρηματικού μοντέλου και καθορισμός οικονομικών στόχων.
- Μάρκετινγκ - Επιχειρηματικό σχέδιο κοινωνικής επιχείρησης - επιχειρηματικός σχεδιασμός, δομή και περιεχόμενο του επιχειρηματικού σχεδίου.
- Πηγές χρηματοδότησης της κοινωνικής επιχείρησης- ίδια και ξένα κεφάλαια
- Χρηματοδότηση κοινωνικών επιχειρήσεων και ζητήματα εκκίνησης Προσδιορισμός των κινδύνων της κοινωνικής επιχειρηματικής σταδιοδρομίας.
 - ο πληθώρα δεξιοτήτων, συμπεριλαμβανομένων των διαπραγματεύσεων, της ηγεσίας, της ανάπτυξης νέων προϊόντων,
 - ο δημιουργική σκέψη και τεχνολογική καινοτομία.
- Ιστορίες επιτυχίας νεοφυών επιχειρήσεων
- Κριτική αξιολόγηση της σχετικής θεωρίας που σχετίζεται με τις κοινωνικές επιχειρήσεις και τους κοινωνικούς επιχειρηματίες σε ιρλανδικό και διεθνές πλαίσιο.
- Αξιολόγηση πρωτοβουλιών για τη δημιουργία κοινωνικού αντίκτυπου και την επίτευξη κοινωνικής αλλαγής,
- Εντοπισμός θεμάτων στο πλαίσιο και προετοιμασία απαντήσεων στην ολοκληρωμένη και δυναμική φύση της
τις δραστηριότητες του κοινωνικού επιχειρηματία.
Σχετικά λίγα προγράμματα εστιάζουν στις ηθικές διαστάσεις της κοινωνικής επιχειρηματικότητας.
Τα σταθερά θέματα σε όλα τα προγράμματα είναι θέματα που αφορούν:
 - ο τα χαρακτηριστικά που καθορίζουν την προσωπικότητα του κοινωνικού επιχειρηματία,
 - ο τις προκλήσεις που συνδέονται με το πρώιμο στάδιο ανάπτυξης των επιχειρήσεων,
 - ο ανοχή στην ασάφεια,
 - ο προστασία ιδεών,
- Παρακολούθηση, εκτίμηση κινδύνων και αξιολόγηση.

Καλές πρακτικές προγραμμάτων κατάρτισης σε θέματα κοινωνικής επιχειρηματικότητας

Κάθε εταίρος συγκέντρωσε τουλάχιστον 3 καλές πρακτικές υφιστάμενων προγραμμάτων/εκπαιδύσεων κοινωνικής επιχειρηματικότητας από διαφορετικές ευρωπαϊκές χώρες. Με τη βοήθεια ενός προτύπου, ανέλυσαν ποιες μαθησιακές προσεγγίσεις εφαρμόστηκαν, τις μεθόδους, τις τεχνικές και τα εργαλεία που χρησιμοποιήθηκαν ή ποια ήταν τα πιο σημαντικά θέματα. Επιπλέον, εξήγησαν γιατί η προσέγγιση ή η μέθοδος αποτελεί καλό παράδειγμα και γιατί είναι σχετική με το έργο. Οι εταίροι εντόπισαν 23 καλές πρακτικές από 21 διαφορετικές χώρες που τους ανατέθηκαν

ο Έρευνα πεδίου: Focus Groups

Στόχος των ομάδων εστίασης ήταν να εμπλουτίσουν τα δεδομένα και να συμπληρώσουν την έρευνα γραφείου του έργου SE4A, καταγράφοντας εμπειρίες, σκέψεις, συστάσεις, πεποιθήσεις και ιδέες σχετικά με: Εμπόδια & ανάγκες των νέων καλλιτεχνών που ενδιαφέρονται να προωθήσουν τα καλλιτεχνικά τους έργα μέσω ενός μοντέλου κοινωνικής επιχειρηματικότητας. Οι γνώσεις αυτές θα αντιμετωπιστούν μέσω του προγράμματος κατάρτισης και της δημιουργίας ενός αποτελεσματικού συστήματος καθοδήγησης.

Ομάδες εστίασης με διαφορετικό αριθμό συμμετεχόντων πραγματοποιήθηκαν στην Ιταλία, τη Βουλγαρία, την Κύπρο, την Ιρλανδία και την Ελλάδα. Στη Γερμανία, αν και ορισμένοι καλλιτέχνες έδειξαν ενδιαφέρον για το έργο, η ομάδα εστίασης δεν μπόρεσε να πραγματοποιηθεί επειδή δεν υπήρχαν αρκετές απαντήσεις για τη συμμετοχή των ημερομηνιών, που ανακοινώθηκαν. Ως εκ τούτου, η ITALCAM αποφάσισε να πραγματοποιήσει συνεντεύξεις και να παραδώσει ερωτηματολόγια προκειμένου να συγκεντρώσει σχετικές πληροφορίες για μια συγκρίσιμη ανάλυση μεταξύ της Γερμανίας και των άλλων χωρών εταίρων του έργου.

Οι συμμετέχοντες στις ομάδες εστίασης και οι συμμετέχοντες στις συνεντεύξεις ήταν νέοι καλλιτέχνες, επαγγελματίες και μη επαγγελματίες δημιουργοί, καλύπτοντας την ομάδα-στόχο του έργου. Με κάποιες μικρές εξαιρέσεις, οι συμμετέχοντες ήταν μεταξύ 18 και 35 ετών. Οι πιο έμπειροι καλλιτέχνες ήταν σε θέση να δώσουν πληροφορίες για την κατάσταση και για το τι τους βοήθησε ή τι τους έλειπε κατά την έναρξη της επιχείρησής τους.

ο Χρειάζεται

Οι ανάγκες των καλλιτεχνών προσδιορίστηκαν με διάφορες ερωτήσεις και χωρίστηκαν σε τρεις κατηγορίες: Ανάγκες για πολιτιστικές προσαρμογές, ανάγκες για κοινωνικές προσαρμογές και ανάγκες για την ανάπτυξη ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης.

Ανάγκες για πολιτιστικές προσαρμογές

- Τοπική υποστήριξη από τους δήμους και τις τοπικές κοινότητες για την ευαισθητοποίηση του κοινού, την εκπαίδευση των κοινοτήτων και τη διαμόρφωση μιας θετικής και φιλόξενης κοινής γνώμης απέναντι στις πολιτιστικές κοινωνικές επιχειρήσεις και τις θετικές επιπτώσεις τους στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη των κοινοτήτων.

Co-funded by
the European Union

- Κατανόηση στις κοινότητες ότι η κοινωνική επιχειρηματικότητα αφορά "τοπικούς ήρωες" που είναι προσγειωμένοι στην κοινότητα, παρέχουν αγαθά και υπηρεσίες στους κατοίκους της περιοχής.
- Προώθηση των κοινωνικών επιχειρήσεων ως οικονομικά επωφελών για τις κοινότητες, καθώς διοικούνται από άτομα της τοπικής κοινότητας και απασχολούν ντόπιους, υποστηρίζοντας έτσι την τοπική οικονομία.
- Περισσότερη ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον τομέα της γυναικείας επιχειρηματικότητας, ενδυνάμωση των γυναικών

Co-funded by
the European Union

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Ανάγκες κοινωνικής και οικονομικής προσαρμογής

- Κυβερνητικές πολιτικές και προγράμματα που ρυθμίζουν τη στήριξη των επιχειρήσεων που βασίζονται στην τέχνη και τον πολιτισμό
- Κοινωνική ευαισθητοποίηση και κοινωνικός προβληματισμός για να συνειδητοποιήσουν την αξία των κοινωνικών παροχών και προθυμία να αφιερωθούν σε αυτή τη συσσώρευση
- Πρόσβαση στη χρηματοδότηση και τη χρηματοδότηση: επέκταση της αρμοδιότητας των πιστωτικών συνδικάτων- ανάπτυξη νέων επιλογών χρηματοδότησης (επενδύσεις αντίκτυπου, επιχειρηματικές φιλανθρωπίες, ομόλογα κοινωνικού αντίκτυπου)- καλύτερη αξιοποίηση των κονδυλίων της ΕΕ.
- Θεσμική υποστήριξη, βοήθεια στην εξεύρεση και διαχείριση διαγωνισμών ή κονδυλίων
- Κρατικά και ευρωπαϊκά προγράμματα μακροπρόθεσμης χρηματοδότησης, προκειμένου να είναι σε θέση να εξασφαλίσει ικανό προσωπικό για τη λειτουργία της επιχείρησης.
- Μεσοπρόθεσμα κεφάλαια και επενδυτικοί πόροι
- Οικονομική βιωσιμότητα
- Ανάπτυξη ηγετικών στελεχών και αξιοποίηση της ευρύτερης υποστήριξης της κοινότητας - ανάπτυξη διοικητικής ικανότητας σε κοινωνικές επιχειρήσεις μέσω των υφιστάμενων προγραμμάτων πρακτικής άσκησης.
- Διαρκής υποστήριξη, τόσο σε τεχνικό όσο και σε οικονομικό επίπεδο
- Ευκαιρίες δικτύωσης και καλά παραδείγματα, συνδέσεις
- Συμμετοχή σε τοπικά, εθνικά και διεθνή δίκτυα πολιτιστικών κοινωνικών επιχειρηματιών, όπου μπορούν να μοιράζονται ιδέες, να ανταλλάσσουν πρακτικές εμπειρίες, να μαθαίνουν από αποτυχίες και επιτυχίες, να συναντούν και να συγκρίνουν άλλους συναδέλφους και να μαθαίνουν από αυτούς.
- Ψυχολογική υποστήριξη

Ανάγκες για την ανάπτυξη ικανοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της εκπαίδευσης και της κατάρτισης

Προκειμένου να αντιμετωπιστούν τα κενά στην ανάπτυξη ικανοτήτων, ορισμένοι συμμετέχοντες στην ομάδα εστίασης επεσήμαναν την ανάγκη να βελτιωθεί η πρόσβαση σε συμβουλές και υποστήριξη για την υποστήριξη των κοινωνικών επιχειρήσεων και των κοινωνικών επιχειρηματιών - μεταξύ άλλων μέσω τυποποιημένων υπηρεσιών, όπως οι υπηρεσίες του τοπικού γραφείου επιχειρήσεων, κατά περίπτωση - προκειμένου να αναπτυχθεί η ικανότητα των καλλιτεχνών και των πολιτιστικών επιχειρηματιών να αναπτύξουν τις επιχειρηματικές τους προτάσεις.

ο Εργαλεία κατάρτισης

Κατά τη διάρκεια των ομάδων εστίασης, οι συμμετέχοντες συζήτησαν την εμπειρία τους με τα διάφορα εργαλεία κατάρτισης, έδωσαν συστάσεις και μοιράστηκαν τις ανάγκες και τις προσδοκίες τους για κατάρτιση. Επιπλέον, συζήτησαν επίσης την παράδοση και τις διάφορες κατάλληλες μεθόδους κατάρτισης για την κοινωνική επιχειρηματικότητα για τις τέχνες.

ο Πιθανοί μέντορες

Co-funded by
the European Union

Οι συμμετέχοντες στις ομάδες εστίασης έδωσαν τα σχόλιά τους σχετικά με τις προσδοκίες τους από τους δυνητικούς μέντορες, ώστε να μπορούν να λειτουργήσουν ως χρήσιμη υποστήριξη στην ίδρυση και λειτουργία μιας δημιουργικής κοινωνικής επιχείρησης.

Co-funded by
the European Union

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα δημοσίευση αντικατοπτρίζει τις απόψεις μόνο του συγγραφέα και η Επιτροπή δεν μπορεί να θεωρηθεί υπεύθυνη για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.